

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszisztenszég kőszíratok visszatérítésénél
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 23.

Ő Felsége, a korona.

Az új koronaőr hivatalába iktatott s oda nyomta pecsétjét arra a szekrényre, mely Szent István koronáját őrzi.

Megjelenik tehát egy rövid félórára a nyilvánosság előtt a szent korona. Mintha csak azért jönne, hogy új őrnek bemutatkozását fogadja s aztán visszavonuljon abba a misztikus magányba, a honnan csak néha, kiváló ünnepélyes alkalmakkor jön a közönség elé. Nem mint ékszer szerepel, a melyet megtekintenek, hanem mint fejedelem, a ki hódolatot fogad. Körülötte vannak az ország miniszterei, zászlósai és főméltóságai. Az országgyűlés szünetet tart s ünnepi csendben, feszült figyelemmel nézi végig az ünnepélyes aktust.

Csend!

Ő Felsége fogad, ő Felsége, a magyar szent korona.

Hatalmas, örök életre hivatott lény ő Felsége, a korona. Kilencszáz esztendeje gyarapítja hatalmát, fényét, dicsőségét. Népeket, országokat hódított, tartott meg és vesztett el. Járt külföldön, szenvedett fogságot Bécsben és Erdélyben, vívtak érte véres háborút, kötöttek rá való tekintettel súlyos békét, megölték nem egyszer, el is temették birodalma határszélén s mikor halottnak hitték: feltámadott s feltámasztotta halottaiból megölt országát is. Sirja fölött kápolna emelkedett, mely

nem a halált, hanem a feltámadást hirdeti.

Jól esik nekünk a közélet ezernyi viharai közt erre a 900 éves felséges urra tekintenünk s tőle remélnünk erősítést.

Ezernyi veszély közt élünk. Részint a mostoha idők, részint rosszakaratu fejedelmek és gonosz tanácsosok, részint a kedvezőtlen földrajzi helyzet, mindezekhez pedig saját gyengeségünk és könnyelműségünk a viharfelhőket mindig feltornyosították hazánk fölött. Ma, ezer év múltával ott állunk, hogy még mindig a »nemzeti állam kiépítéséről« tartunk akadémikus értekezéseket s Zágrábban éppen olyan akadémikus értekezéseket tartanak a külön horvát államról, mint Nagyszombenben a nagy dacoromániáról, Bécsben pedig a nagy osztrák birodalomról. Kelet és Nyugat követeli magának ma is Magyarország területét s nekünk a négy világtáj minden szomszéd népétől kell hazánkat újra visszavitatnunk.

Éppen mint ezer évvel ezelőtt. A honfoglalást kezdhetjük egészen előlről.

Csak hogy ez kissé más honfoglalás lesz.

Ezer éve harczy paripákon robotgalt alá őseink a Kárpátokról, fegyverrel vívták meg a városokat, fegyverrel hódoltatták meg a lakosokat. Ehhez képest a hadi jelvény is harcot, támadást, foglalást jelképezett: a turul madár, melyet reszketve írt be krónikáiba a jámbor német és olasz szerzetes. A nemzet maga is inkább csak nép, fejedelme csak vezér.

Harczban fegyelem, összetartás, parancs és engedelmisség, békében szétszóródás, független szabadsága az egyénnek.

A mai harcz a béke háboruja lesz minden ellen, a mi még nem simult a magyar állami felfogáshoz. Békés háboru, a melyet csak az idők jeléből veszünk észre. Körülöttünk még sűrűn fel-felhangzik az idegen szó; de apáink már haladásról beszélnek s a statisztika, mely ott tartja kezét a nemzettest üterén, a magyarság erős térfoglalásáról beszél röpketizési időközökben is. A városok, az értelmiség magyarsága, az iskolák magyar volta mind azt vallják, hogy a háboru színtere a művelődés, fegyvere a szellem, jutalma egyelőre a szellemi, majd az anyagi felsőbbség és végül a teljes hatalom.

Ebben a harczban vezérünk és jelvényünk ő Felsége, a magyar szent korona.

Az ő hatalma a legnagyobb ma a Kárpátoktól a Száváig. A magyar királyt a horvát túlzók horvát királynak akarják ismerni, de a horvát tartományi czimer fölött ott öröklik a magyar államfenség nevében ő Felsége, a magyar korona.

A közös hadseregben és hadi tengerészletben Magyarországot egy u. betű alá rejtették, az is und-ot jelent, nem pedig Ungarn-t. De a közös tengerészeti lobogón már ott hirdeti a szabad tengereknek a magyar állam önállóságát ő Felsége, a szent korona.

Régi hatalmunk, régi dicsőségünk napja egyelőre leáldozott. Csaknem ugyanazon a területen állunk, a melyen

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A korpakenyér.

(Svéd elbeszélés).

Irta: Hedenstjerna Alfréd.

Igazán kár volt azért az Alm Jánosért, nagy kár. Noha ő maga csak ritkán farszította magát ezzel a lealázó gondolattal, hogy e felett eltűnődjék.

Ennek a fickónak kitűnő feje volt s csak úgy szomjuhozott a tudomány után, de mikor az apjának, a ki egyszerű festő ember volt a maga torony falujában, nem volt módja ahhoz, hogy a fiut a mesterségben nélkülözze, vagy éppen a városba adja s érte fizessen! Így tehát az csak annyi tudományt tudott magába szedni, a mennyit alkalmilag innen-onnan szarka módjára elcsenhetett: a festő, a szomszédok és a lelkész kölcsönkönyvtárában támadt hézagok erről eléggé tanuskonak.

Alm Jánosnak nem is volt olyan rossz külseje. Termetre derekabb ember volt, mint egyik-másik püspök vagy hivatalnok, azonban arra mérget vehetett volna akárki, hogy sohasem fog ilyen állásra emelkedni, mert már 25 esztendő kamasz volt, mikor ez a történet kezdődött s azzal a tudománnyal, a mi neki volt, legfeljebb a városi elemi iskola harmadik osztályába vették volna fel.

A legnagyobb bökkenő volt a dologban, hogy a festőt csak olyanforma »nadrágos emberek«

nek nézték, a kikkel a vidéki birtokos urak illő távolságból érintkeztek. Ambár János anyja egy királyi követ leánya volt, a ki lánykorában zongorázni is tanult s igen büszke volt a származására; a ki csak érett gyümölcs korában hullt a festő kékitős markáiba.

Rövidre fogva a dolgot, csak annyit mondunk, hogy János a tiszteletes házánál vesztette el a szívet, midőn oda könyveket kölcsönözni ment. A tiszteletes uram tizennyolcz éves leánya volt a szerencsés, a ki azt megtalálta, a ki azonban csak az év háromnegyed részében és pedig a szept. 15-151 május 15-ig tartó idő alatt vállalta azt sajátjául.

Ebben az időben sűrűn ellátogatott a lány a festőhöz s nem tartozott a ritkaságok közé, ha Jánost az ajtó mögött megsókolta, mikor a fiu anyja az oszonna kávéf felszolgálni ment. Általában igen jól elszórakozott az egyszerű polgári házban. Szép időben azt is megtette, hogy kiment Jánossal sétálni a mezőre, ha a nagyobb szarvasmarha kint nem legelt s bizony alkalomadtán a szerelem is szóba került kettejük közt.

Május utoljára felé azonban kezdett a leány a fiutól visszahúzódni, elhidegült János iránt s folyton csak a lelkészlak körül szorgoskodott. A vendégszobában s a kertben talált magának foglalkozást.

Junius elején ugyanis beállítottak hozzájuk a nyaraló vendégek s az a kis haszon, a mi a tartásukon bejött, rendes járulékát képezte a lelkész jövedelmének, mert tiszteletes uramnak

sok gyereke volt, épen hét — jövedelme ellenben kevés.

A nyári vendégek közt mindenféle fajta akadt. Voltak köztük özvegy anyjukat kísérő egyetlen fiuk, fenyő levegőt szívó mellbetegek, pihenni akaró orvosnövendékek és vizsgára készülő bölcsészek. Ezek között mindig találkozott egy-kettő, a ki Sveába bolondult, s egyebet sem tett, mint a lány sarkában járt a kertben vagy a tenger parton, neki udvarolva vele mulatva és csókolózva.

Sveának eszébe sem volt a dolgot rosszra magyarázni, mert hát különböző a leány természet és a női felfogás! Némelyik lány, a ki egy kicsit mélyebb érzést, mint a többi, úgy van a csókkal, olyan komolyan veszi azt, hogy azt hiszi, a csókkal együtt a szívet és lelkét is odaadja a kedvesének, míg a másik derűre borura pazarolja azt s olyan bőkezűen bánik vele, mintha csak kezet fogna vagy kacsintana valakire.

Ilyen fajta lány volt Svea is.

Hogy Alm János mit szólott ezekhez a nyári hónapokhoz? Ő bizony egy kissé kényelmetlenül érezte magát. Svea az egész nyári idő alatt felé sem nézett a festőék háza tájának, Jánost is legfeljebb ha kétszer hívták meg a tiszteletes asztalához. Ott is a legutolsó helyre ültették, lenézték, csakugy foghegyről érintkeztek vele, séták alkalmával is rendszeren a kökény bokrok mögé ódalgott s csak akkor jött elő, ha a csónaknál evezőre volt szüksége a többinek.

állott Árpád vezér tíz évszázad előtt. De mikor a szent koronát a király fejére teszik, meghódolnak előtte az aldnai és az éjszaki volt melléktartományok zászlai s e hódolásban régi szép multra emlékeztet s szebb jövővel biztat ő felsége, a szent korona.

Multunk dicsősége ő körébe von glóriát. Jelenben ő a magyar állami egység záloga. Jövőnkben az ő viszontagságos sorsa és kiemelkedő dicsősége ad reményt.

Ő felsége a szent korona: a magyar nemzet.

S ne feledjük, hogy a felséges jelvény büszke ormán, a multak dicsfénye és a jövő reménye közt is kimagaslik a kereszt.

Vége az ünnepélynek. Visszaviszik a magyar állam féltett kincsét. S az ünnep végével az új koronaőr gondol-e mindezekre, mikor elfoglalja nehéz állását ő felsége, a szent korona mellett?

K. A.

A koronaőr beiktatása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 23.

Ma, kedden délelőtt iktatták be hivatalába Széchenyi Béla grófot, az új koronaőrt. A beiktatás a következő szertartás szerint folyt le:

Délelőtt 11 órakor a királyi vár felső négyszögének fehér termében összegyűltek: Széll Kálmán miniszterelnök, mint ő felsége által ez alkalomra kinevezett biztos, valamint az általa meghívott zászlósúruk, az összes miniszterek, főméltóságok és a többi vendég, kikjényes diszruhákban pompás látványt nyújtottak.

Mikor mindnyájan egybegyűltek, a m. kir. koronaőrök és a m. kir. miniszterelnök által felkért zászlósúr vezetése alatt hat es. és kir. udvari szolgálta a szent koronát és a koronázási jelvényeket tartalmazó szekrényt, a kir. koronaőrök hat katonájának kíséretében a fent említett terembe hozta s az asztal elé helyezte. Ezen asztal mögött a magyar királyi miniszterelnök és a zászlósúruk foglaltak helyet, a többi

méltóságok és vendégek az asztal két oldalán sorakoztak.

A pecsétek megtekintése és sértetlen voltának felismerése után az új koronaőrsaját pecsétjét hivatali elődje pecsétje mellé nyomta. Ezen ünnepélyes cselekményről a miniszterelnök jegyzője, mint államjegyző, jegyzőkönyvet vett fel, melyet a miniszterelnök, mint királyi biztos átvett.

Ezen alkalommal Szent Istvánnak bádog dobozban őrzött palástja is megtekintetvén, ennek megtörténte után, a szent koronát tartalmazó szekrény és a többi királyi jelvény a fennebb jelzett módon átvitettek a királyi várban készült újabb őrzési helyükre.

A menetet követték oda: a magyar kir. miniszterelnök, az országzászlósok, a magyar kir. miniszterek és az államjegyző.

A menet a királyi vár felső négyszögének fölépcsőjén vonult le a belső várudvaron keresztül az új koronafélszigetig s ezen haladt fel az új koronahelyiségbe.

Mikor a menet a fölépcsőt elhagyta, a többi vendég eltávozott.

Budapest, ápril 23. (Saj. tud. táv.) Gróf Széchenyi Béla koronaőrt ma délelőtt 11 órakor iktatták be ünnepélyesen a királyi vár felső négyszögének fehér termében. Jelen volt Széll Kálmán miniszterelnök, mint ő felsége ez alkalomra kinevezett biztos, valamint a meghívott országzászlósok, miniszterek, főméltóságok stb.

Mihelyt egybegyűltek a m. kir. koronaőrök a miniszterelnök által felkért zászlós vezetése alatt hat udvari szolgálta a szent koronát és királyi jelvényeket a nevezett terembe hozta s az asztal elé helyezte. Mögötte a miniszterelnök és zászlósok foglaltak helyet. A pecsétek sértetlen voltáról meggyőződtek.

Széll Kálmán üdvözölte a megjelenteket, majd beszédet tartott, melyben Széchenyi koroná örre kiáltotta ki. Kéri az alattvalókat, ismerjék őt el. Ezután az új koronaőr a tizedik, vagyis a saját pecsétjét, hivatali elődje pecsétje mellé nyomta. Az ünnepélyes aktusról az ál-

lamjegyző jegyzőkönyvet vett fel s a palást megtekintése után a jelvényeket a régi helyükre vitték.

Báró Fejérváry Géza lemondása.

Budapestről jó forrásból értesültünk, hogy a honvédelmi miniszter egészségi állapota még mindig nem kedvező, sőt sajnos, némi visszaesés is állott be. Mindamellett báró Fejérváry Géza május 2-án fog Budapestre érkezni, hogy jelen legyen a Ludovika Akadémia zászlószentelési ünnepélyén és hogy megköszönje a királynak az iránta betegségének egész tartama alatt tanúsított figyelmét, mire aztán ismét visszatér Lovranába, a hol még néhány hétig szándékozik maradni. A honvédelmi miniszter gyomorhaját már valahogyan kihevverte volna, azonban utóbbi időben az orvosok nagymérvű szivgyöngeséget tapasztaltak a betegnél, miért is a miniszter nyáron át több külföldi fürdőt fog fölkeresni ezen újabb baja orvoslására. Ily körülmények között természetesen mindinkább előtérbe lép a honvédelmi miniszter lemondási szándéka. Orvosai véleménye szerint nem teheti ki magát a hivatalával járó izgalmaknak, minthogy megrendült egészsége, feltétlen nyugalmat követel. Ezen forrás szerint báró Fejérváry Géza már egy ő felségével, mint Széll Kálmán miniszterelnökkel tudatta, hogy egészségi állapotára való tekintettel lemond és daczára annak, hogy a király és a miniszterelnök őt e szándékáról mindenképp elbeszélni igyekeztek, megmaradt elhatározása mellett. A lemondás ez év augusztus 1-én, báró Fejérváry Géza 50 éves katonai jubileuma alkalmával fog valószínűleg ténynyé válni, midőn is a honvédelmi miniszter valamely nagyobb királyi kitüntetés mellett fog nyugalomba vonulni.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Április 27. A tanítók segélyegyletének közgyűlése d. u. fél 5 órakor.

Április 28. A kath. legényegylet közgyűlése.

Mikor azonban a vendégnép fiatalága elutazott, anélkül, hogy a leánynak gyűrűt húzott volna az ujjára s távol maradt a nyaralás színhelyétől a nélkül, hogy oda néha levelet menesztett volna s az idő már a Szt. Mihály napja felé járt a tiszteletes hajléka megüres és kihalt lett, akkor Svea újból átlátogatott a kedves Alm nénihez és sikerült neki Jánost meggyőznie a felől, hogy ő csak érte homlik s hogy János a hibás, mert sértett büszkeségből visszavonult a társaságtól. És János megint menyeyi öröme közt uszott, mert hiába no, Svea még sem volt ám utolsó leány!

Igy tartott ez több esztendőn át. Egyszer azonban egy szép júliusi napon kapta magát Alm, hóna alá csapott egy pár könyvet, a Walter Scott műveiből s mint a kibe a gonosz belebukik, minden meghívás nélkül átment a tiszteletesekhez és se szó se beszéd, megkérdezte Sveától, akar-e a felesége lenni.

Svea pedig rátekintett Alm Jánosnak kékítőből beitatott kezeire, hanyag állásu ruháira, mely olyan volt, mintha csak villával hajgálták volna a gazdájára, azután elröpült a tekintete a faluba s ott is a János örökségét képezendő rozoga épületekre, majd a csinos tiszteletesi lak telkére, melyen most egy kissé hóbortos fiatal báró töltötte szabad idejét s János kérdésére teljes határozottsággal azt felelte, hogy nem akar.

De hát mi különös is van ebben? Svea csinos, szép természetű leány volt, magas és karcsu, meglehetősen gömbölyű, hozzá olyan édes

arcuzal, hogy szinte kísértésbe jött az ember, hogy ajkáról csókot lopjon. Nem volt rászorulva, hogy bárkihez férjhez menjen.

A báró ezalatt felüdült s a házaak búcsút mondott, azonban már október elsejére megjött a paplakba eljegyzési kártyája.

Svea ekkor újra átment Alm nénihez, de a mint ő az egyik ajtón benyitott, János rohanta menekült hazulról a másikon. — Csak hogy a lány nem eresztette a körmei közül, utána ment s a réten elérve őt, átkarolta a fiut s elkezdett pityeregni és azt mondta, hogy jegyese lesz s el is jegyeztette ott vele magát. Persze csak úgy »suba alatt.«

Nyárára azonban megint elmérgesedett a helyzet. Ekkor már egy hozták a körülmények, hogy Svea és egy fiatal teológus egy közös napernyő árnyékában húzódtak meg a napfényes tó hullámain hánykodó csolnakban s olyan mérvű csókoldozást vittek ott végbe, hogy a ruczák ijedten buktak a víz alá, mi alatt János, a ki e tavaszon atyját is eltemette, örülten bolyongott fel s alá a kertben s keble tele volt kétségbeeséssel, zsebe meg pöszmétével.

A vége az lett, hogy János utóljára is megharagudott, szépen hazament és feleségül vette egy gazdag birtokkövetítőnő egyetlen leányát, a festő műhelyt csinos gyárteleppé alakította át, egy esemő vasúti részvényt jegyzett azzal a kikötéssel, hogy a vasut a falut is érinteni fogja s állomást kap, építettett azonkívül magának egy szép tornyos uri lakást két

verandával, a kapott könyveket mindenestül visszaküldte a tiszteleteshez, alapított egy vázsongyarárt, szállítója lett a hadseregnek s teljes szívéből megvetette tiszteletesék Sveáját, sőt gyűlölte őt, hanem azért jobban szerette s leányt, mint valaha.

Idő multán a fiatal teológus is megházasodott, a fiatal menyecskét azonban nem Sveának, hanem Klárának hívták.

Mielőtt Jánost a templomban a gazdag birtokkövetítőnő leányával kihirdették, Svea még egyszer lefáradt a festőék házához s tele akarta a fiu fejét beszélni, hogy ő hagyta el őt.

— Köszönöm. Nem akarok többé korpakenyéren élni, — volt János felelete.

— Szent Isten, mit akarsz ezzel mondani?

— Igen, te kenyérhójjal tartottad bennem ébren a szerelmet s azokkal a morzsákkal, a miket az udvarlók odafent az asztalon hagytak. Most már fogj magadnak valakit, a ki azt a maradékot, melyet a tudomány szomjas jelöltek és a köhögős maokós üdülők maguk elől eltaszítottak, elfogadja, nekem nem kell! S nagyot sóhajtvá tenyerébe hajtotta fejét s könnyei végig csorogtak kerges kezein.

Svea ellenben szomorúan haza ballagott s bizonyos igaztossággal várta a felvirradását annak a napnak, melyen a világra jött s mely ezuttal már tizenkilencedszer köszöntött be hozzája.

Ezen közben történt, hogy tiszteletes uram

A kereszt a járásbiróságnál.

Megemlékeztünk annak a zsidó ügyvédjelöltnek a vakmerő eljárásáról, a ki minap a VI. kerületi járásbiróságnál kifakadt a kereszt alkalmazása ellen. A botrányos eset persze nagy feltűnést keltett mindenütt s az érdeklődés folytán kikutatták az eset egyes apró részleteit is. Kiténik ebből, hogy a bíró teljesen korrektül, a törvény és rendelet értelmében járt el, míg az ügyvédjelöltet henczegés vagy fanatizmus vezette viselkedésében.

Az eset részletei a következők:

Multhét pénteken a VI. kerületi járásbiróság Váci-körút 54. számú helyiségének II. emeleti tárgyaló szobájában Petz István albíró éppen a soron levő periratok áttekintésével foglalkozott, hogy megállapítsa a tizórás tárgyalások sorrendjét, — mikor a szobában lévő tárgyaló felek egyike, rámutatva a bíró asztalán álló feszületre, hangosan kérdezte:

— A kormány rendeletéből áll itt ez a feszület, vagy pedig a bíró ur önkényesen helyezte oda?

Petz bíró így válaszolt:

— Ahhoz önnek semmi köze!

Mire amaz haragosan kiabálva szólott:

— De követelem, hogy a bíró ur feleljen a kérdésekre, vajjon kormányrendeletből, vagy önkényes intézkedéséből áll-e itt a feszület?

Petz bíró rendreutasította az illetőt, aki erre indulatosan járkált fel s alá a szobában.

Petz bíró e közben kétszer is rászólt:

— Kénytelen vagyok figyelmeztetni, hogy ehhez a kérdéshez többet ne szóljon hozzá, mert szigorú pénzbírsággal sújtom.

Az izgatott viselkedésű fél tiltakozott a bíró magatartása ellen, eközben az ablakfülkébe állott s a bírónak ama kérdésére, hogy Dreher Antal pörösködő fél képviseletében ki van jelen? — ő válaszolt:

— Én.

— Kicsoda? — kérdi a bíró.

— Ladányi Miksa dr. ügyvédjelölt!

— Kérem a kamarai igazolványát.

Ladányi az asztal előtti korláton átnyújtotta arczképes igazolványát, melyet a bíró

meghalt s annak rendje és módja szerint eltemtetett.

Svea most idegen házakba került, süttőfőzött, befőtteket készített és szörpöket azoknak a jószágigazgatóknak, könyvvezetőknek, házi tanítóknak és urfiaknak az izlése és kedve szerint, a kikhez véletlenül odavetődött. — A faluban 6 évig senki sem látta őt.

Az is természetes, hogy egy módos birtokközvetítőnél egyetlen leányát elkényeztetik, így tehát a ház kedvence sokat torkosodik a szyrupos üvegből, könnyen hozzáfér a fűgés ládához, mert előtte van minden és a sok édességgel megrontja a haskóját.

Ez volt-e az ok avagy más, elég az hozzá, hogy a fiatal menyecske hamar beadta a kulcsot s három árvát hagyott maga után a János nyakán.

János ez az eset nem tette vigasztalanná Haladt a maga után előre: megnagyobbította az üzletet, falujából nagy községet csinált, maga lett abban a főbíró, ezer koronát adományozott a templom orgonája javára s hova tovább több öröme telt benne, olykor-olykor ha kabátjának duszadó belső balzsebére tekintetett. Most már anyja sem volt életben, a család részére egy gazdasszony főzött s mind jobban érezhetővé vált a háznál egy komoly »jobbmodoru« nő hiánya. János különben nem sokba vette ezt a dolgot, egész önkéntelenül szerette még mindig az ő Sveáját s epekedett utána.

(Vége köv.)

rendben talált; visszaadta neki, mire az ismét odavonult az ablakfülkébe.

— Az ablakból kíván tárgyalni? kérdi a bíró. Figyelmeztetem, hogy az nem az a hely, ahonnan ügyfele érdekeit méltóan képviselheti. Itt a bíróság asztala előtt a feleket megillető szék, tessék ezen helyet foglalni és érveit onnan előterjeszteni.

Mire Ladányi indulatos hangon kiáltott:

— Olyan bírói asztal elé, amelyen feszület áll, nem megyek és olyan asztal előtt nem tárgyalok!

Petz bíró erre így szólott:

— Ó Felsége a király nevében a király járásbiróság Ladányi Miksa ügyvédjelöltet a bíróság előtt tanusított tiszteletlen viselkedéseért 100 korona pénzbírságra ítéli és kötelezi arra, hogy az összeget nyolcz nap lefolyása alatt az állampénztárba fizesse be.

Azután jegyzőkönyvet vett föl az esetről.

Ladányi ügyvédjelölt eközben egy vele volt társára ruházta át a képviseletét és az ügyet ennek a közvetítésével tárgyalta le.

Katholikus közoktatás Nagyváradon.

— A papság iskola-adója. —

(Vid —) A liberális lében és a katolikus egyház és papjainak gyűlöletében nyakig lubiczkoló éretlen, vagy túlérett képzelt nagyságok legújabb jelszava a katolikus papi és egyházi javak ellen irányul.

Mindenáron szeretnék az állam kezébe juttatni azt a vagyont, a mely az egyház kezében van, mert így remélnék legalább ők is belőle — egy konczot.

Ezen, legalább is gyanus törekvéseiben aztán nem ismernek eszközöket, tisztességet, igazságot, hanem támadnak aljason, vakon.

Csak a napokban gyönyörködhetett Nagyvárad város közönségének az olcsó gyönyöröket szerető része egy fürmedvényben, a melyben reprodukálhatlan durvasággal támadják a város egyik legelőkelőbb, kimagasító testületét: a I. szert. katolikus káptalan tagjait.

Lehetetlen, hogy a katolikus egyházi és papi vagyona éhes rágalmozókkal szemben rá ne mutassunk néhány adatra, amelyekből kitűnik, hogy csak a tanügyre mily nagy összeget ad ki a nagyvárad r. katolikus papság.

Nagyvárad városa sokat költ évenként a községi iskolákra, pedig a felekezetek az ev. ref. kivételével, tartanak kisebb-nagyobb iskolákat, a római katolikus papság pedig egymagában annyi iskola fenntartásáról gondoskodik, mint a népoktatás ellátására kötelezett a város.

Ugy a I. sz. püspökség, mint a káptalan készséggel fizeti ez óriási összeget, anélkül, hogy csak egyszer is megkísérlették volna az iskola fenntartóinak a törvényben biztosított jogát érvényesíteni.

A törvény ugyanis az iskola fenntartókat felmenti az 5 százalékos iskolai adó fizetése alól.

A községi iskolák növendékei között elenyésző csekély számban vannak a katolikusok, tehát az az ellenvetés sem állhat meg, hogy az így tisztán a város iránti jóindulatból a papság által fizetett 5 % iskolázó egyenértékét itt megtalálja. Míg ellenben a tisztán katolikus iskolákból a más felekezethez tartozók gyermekei nincsenek kizárva s a tapasztalat szerint azt igénybe is veszik.

Ilyen viszonyok és igazságok mellett nagyon nemtelen dolog megütni azt a kezét, a

mely nagy áldozatok mellett igyekszik levenni a város vállairól az elviselhetetlen terhet.

Nagyvárad város tanköteleseinek száma mintegy 6000 s ennek majdnem felét a katolikus egyház és papság látja el iskolával.

Az egyházmegyei tanfelügyelő ez évi április 21-iki kimutatása szerint a nagyvárad r. kath. iskolák tanulóinak száma a következő volt:

a)	váradolaszói fiú iskola — —	310
	nvárad újvárosi fiú iskola —	238
	várad-velencei fiú iskola —	109
	Szent Vincze házban — —	36 = 693
b)	Női képezde három osztályban	180
	Az óvóképezdében — — —	42 = 222
c)	Az orsolyák négy osztálya polgári iskolájában — —	150
	Az orsolyák négy osztályú belső elemiben — — —	86
	Az orsolyák külső hat osztályában — — — —	293
	Az orsolyák tovább képzők osztályában — — — —	16 = 545
d)	Szent Vincze ház négy polgáriiban — — — —	91
	Szent Vincze ház négy elemiben — — — —	226
	Szent Vincze ház óvodában	200 = 517
e)	Nvárad Immaculata négy osztályú polgáriiban — —	131
	Nvárad Immaculata négy osztályú elemiben — — —	258
	Nvárad Immaculata óvodában	180 = 569
f)	Vvelencei hat osztályú iskolában — — — —	211
	Vvelencei varró iskolában —	27
	Vvelencei óvodában — —	108 = 346
	Összesen: —	3892

UJDONSAGOK

A díjok — és — a cilinder.

Ilyenkor, szép, napos tavaszi vasárnap délelőtt érdemes a korzón végig menni. Lehet sok mindent látni! Különbféle színű blouzokat, szép virágos kalapokat, színes ernyőket, hallani a selyem szoknyák suhogását, érezni a sok parfüm elmosódó illatát . . . és szivhatni a Rimánóczy fürdő kéményéből lecsapódó füsttengert.

Mind ez különféle benyomást kelt az emberben, de mind csak pillanatnyi. Mire az ember haza ér, egész nyugodt, közönyös, mintha semmi sem történt volna, mert »les extrémese touchent.«

De egy ilyen extrémese, vagy hogy már magyarul mondjam extra alak, mégis annyira lekötötte a figyelmemet, hogy egész felbosszantott. Lábfejen fényes laggezipő, szárain vasalt, gyűrődésmentes nadrág, kifogástalan tavaszi felöltő és fényes, vadonatúj cilinder. Ugy nézett ki, mint egy tökéletes gentleman.

És ezt az embert ismerem . . . de csak látásból. Egész gyerek ember. Vézna és beteges színű. Középközlőt nem végzett . . . és talán a városnál díjok.

Ezt az alakot kiválasztom olyan mutatószámoknak abból a speciestől, mely már ijjesztő módon kezd mindenfelé terjedni.

Fejlődése rendszeresen kezdődik. Elvégez egy pár középközlőt, míg bejut a kamasz korba. Ekkor elkezd az alak gondolkozni és gondolatának minden árnyalata egy cél felé összpontosul: kidomborítani ezt az egy fogalmat — én. És úgy találja, hogy ő úgy egészben, mint részletekben tökéletes. Tehát nincs szüksége semmire, annál kevésbbé szellemi ismeretekre. De mivel iskolába mégis kell járnia, jár addig, míg csak osztályt ismételni lehet.

Itt jön a fordulópont. A kedvencekre haragudnak és mérgesek a szülők, hogy megijesz-

szék, odaadják valami inasnak. Hiszen van mindig olyan üzlet, hol jó családból való tanulók elhelyezést nyernek.

Az alak ott marad egy hétig; ennyi büntetésre nagyon elég!

Már most mit csináljanak vele? Beadják valahova, hisz olyan jó írása van, dijnoknak; van elég hivatal, még feljebb is viheti.

Az alak arra a tudatra ébred, hogy pénzt kap, olyant, mit ő keres. Elkezd még jobban mozogni. Es rájön arra, hogy ő fiatal ember, tagja az aranyifjúságnak! Keres 30 frtot. Ez éppen elég finom cigarettákra, divatos nyakkendőkre, mulatóhelyekre, . . . sőt még párhaj költségre is. A ruházatot is ő fizeti . . . részletben. Elég ha a szülők csak kosztot és lakást adnak. Es végül hogy tökéletes legyen, vesz egy fényes új czilindert is husvétra. Hadd lássák, hogy mily elegáns fiatal ember!

Es az alak él, mozog így évekig, . . . mig csak egyszer azon veszi magát észre, hogy egyedül van. A szülők elhaltak — és most neki lakásról és kosztról is gondoskodni kell. De hogy futja ez ki 30 frtból? . . . még hozzá részletet is fizetni, . . . dohányt is venni!

Ez az utolsó stadium az alak fejlődésében, mert evvel bemerül a homályos fehér rabszolgák mély tengerébe . . . a proletárok zugoló, elégedetlen csapatába.

Ez jutott eszembe nekem mikor láttam alakomat a korzón, fején czilinderrel sétálni.

Kellenek ezek a szegény dijnokok, szó sincs róla. Es vannak öreg, penziós hivatalnokok, kik unalomból, mások kik életük delén a sors csapásaitól kényszerítve életfentartásból mennek erre a pályára és adnak hálát az Istennek, hogy meg van a betevő a latjuk.

De hogy ilyen alakok nem valók oda sem, az is biztos. A fiatal kori tétlen, rest és elkényeztetett élet miatt szenvedjen majd a társadalom később a proletárok elkeseredett és igazságtalan támadásai miatt!

Es ha hallom, hogy valahonnan a dijnokok felét elbocsátják, ezekre az alakokra gondolok . . . és azt mondom, hogy helyesen jártak el. (He.)

* **Az udvar Budapesten.** Tegnap délután Gizella és Mária Valéria főhercegnők megjelentek László Fülöp páma-utcai műtermében, a hol a művész most Erzsébet királyné arcképét festi a szépművészeti muzeum számára. Az első vázlatot László Bécsben készítette s ekkor a király is többször megtekintette a képet, a melynek hűségével, hasonlatosságával és jellegző voltaival igen meg volt elégedve. A művész kezdetben fekete ruhában akarta örökíteni a királynét, de utóbb arra az elhatározásra jutott, hogy a Felséges asszonyt abban a ruhájában festi meg, melyet 1867-ben az első magyar delegáció fogadásakor viselt. A királyné akkor uszályos fehér selyem ruhát testhez álló fekete derekat, magyar főkötőt és a hajában remek diadémot viselt. A művész bejelentette a tervét az udvarnál és a király kijelentette, hogy rendkívül fog örrendeni, ha a művész így festi meg a képet. A király azonnal utasította Ferenczy Ida asszonyt, hogy a királyné akkori ruhájának mását készíttesse el a művész számára, a bécsi családi kincstárból kiadatta a királyné akkori ékszereit, sőt hogy a felséges asszony akkori viselete teljesen hű legyen, a művésznek rendelkezésére bocsátotta a királyné régi komornáját, aki a modellőztetet rendbehozta. E ritka gondossággal készülő arckép megtekin-

tése végett Gizella és Mária Valéria főhercegnők megjelentek László műtermében. Kiséretükben voltak: Korniss Miklósné grófnő, Vécsey Mária és La Roche bárónő udvarhölgyek, továbbá Perfall báró főudvarmester. A főhercegnők mély megilletődéssel nézték a boldogult királyné arcképét, amelynek sikerült volta és művészi kivitele fölött legmelegebb elismerésüket fejezték ki a művésznek. Gizella főhercegnő megjegyezte:

— A király nagyon örül a képnek, mely nem a szomorú, hanem a boldog királynét örökíti meg.

A főhercegnők sorra nézték a művésznek többi képeit, amelyek közül különösen felkeltette figyelmüket Görgey Artur arcképe. A főhercegnők kérdésére a művész megjegyezte, hogy Görgey arcképét most küldi a müncheni műtárlatra. A magas vendégek egy óra hosszat időztek a művésznél, akinek ismételtelen meleg szavakban mondtak köszönetet. Délután 6 órakor a királyi várak kék termében udvari ebéd volt.

* **Pokorny Hermann — tábornagy.** A nagyváradi társadalom egyik volt kedvelt alakját, Pokorny Hermann altábornagyot, a kassai 6 hadtest parancsnokát, hir szerint április 27-én közzéteendő előléptetések alkalmával ő Felsége tábornaggyá lépteti elő. A májusi előléptetések tervezete különben igen kecsesgető.

* **A német trónörökös Budapesten.** A »Tempo« legutóbb érkezett számában azt olvassuk, hogy a német trónörökös Széll Kálmán miniszterelnöknek megígérte, hogy még ez év folyamán ellátogat Budapestre.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a nagyváradi kir. törvényszék derék hivatalnokának néhai gróf Neuhaus Emilnek hült tetemét. Daczára a kellemetlen esős időnek, százakra menő közönség jelent meg a végítészességtételen. A törvényszék tisztikara, dr. Nagy Ferencz elnökkel jelent meg. A gyászszertartást Denes János tb. kanonok, esperes-plebános végezte, segédlettel. A koporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk. A díszes temetést Germán Károly »Kögyelet« temetkezési intézete rendezte.

* **A felsőbbtség tisztelete.** Szászországban a közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint az elemi iskolákból kikerülő ifjaknak 290 bibliai verset és 20 templomi éneket kell jól tudniok, különben nem vehetők föl a középiskolákba. Ezek a bibliai versek és zoltárok mind a felsőbbtség tiszteletét parancsolják. A német császár a brémai merénylet alkalmából mondott beszédében keserűen panaszkodott a miatt, hogy az ifjúságban hiányzik a felsőbbtség tisztelete.

* **Tíz forint a cipő talpában.** Löwy Mór izr. főkéntornál lakott özv. Király Mihályné, szül. Szőke Mari 64 éves cseléd. Tegnap reggel kivitte a gazdája kabátját takarítani. A kabát zsebében volt egy ötven forintot tartalmazó pénztárca. Királyné kapta magát és kicsent belőle egy tizest, a többit pedig visszahozta s aztán mintha mi sem történt volna, bevitte a kabátot a gazdájához. Azonnal észrevették a lopást s megmotozták Királynét, de nem találták meg a tíz forintot. Jelentést tettek a rendőrségnél s a rendőrségi közeg új motozást tartott s ki is került az a bizonyos tízes bankó a tolvaj cipője talpából. Ma már átkísérték a rendőrséghez.

* **Egy szép leány tragédiája.** A kolozsvári Ujság megrendítően szomorú eset hírét írja. Szind, torda-aranyosmegyei községben lakik Bors Albert durgazdag nagybirtokos, megyei virilista, a kinek egy csöndes természetű szép leánya volt. A zárkózott természetű fiatal leányka, akit apja az utóbbi időkben már férj-

hez akart adni, beleszeretett egy gazdag és előkelő családból származó közshadseregbeli főhadnagyba. Az apának azonban ez a kérés nem tetszett s kiadta az útját. A szép Bors Ilonka ettől az időtől fogva napról-napra még zárkózottabbá lett s ha édes apja olykor-olykor egy-egy kényszerházasságot ajánlott neki, csöndes, bánatos mosolygással felelt a szavaira. Naphosszat sétált fel és alá, mindig csak egy nevet, egyetlen és első szerelmesének nevét ismételve magában. Az apa látva, hogy leánya állapota napról-napra rosszabba fordul, többé nem idegenkedett a főhadnagytól, a kit most maga kezdett kerestetni. A tisztet azonban ismeretlen helyre helyezték át és hamarjában nem sikerült rátalálni. Mikor aztán az öreg Bors hírül adta leányának, hogy már nincsen semmi akadály és hogy végre azé lehet, a kit szeret, — Bors Ilonkán nagyfoku izgatottság vett erőt és rövid időn kiűtött rajta a téboly. A boldogság sugara már elkésett s nem tudott újra beférkőzni a szegény, hallgatag menyasszony elsötétült kedélyvilágába.

* **Rablógyilkos cigányok.** Vérlázító kegyetlenséggel véghezvitt rablógyilkosság történt vasárnap éjjel a török-becsei kompnál. Mult vasárnap Ó-Becsen országos vásár volt, melyre nagyszámu vásáros közönség gyűlt össze a szomszédos Torontálmegyéből is. A vásárosok a törökbecsei kompnál szoktak átkelni a Tiszán. Este, mikor a vásárnak vége volt, a vidéki közönség is hazafelé iparkodott és a tiszai kompot oly nagy számmal lepték meg az utasok, hogy a révészek, mivel csak este 10 óráig szabad a kompnak közlekedni, nem szállíthatták át mindnyájukat, úgy hogy igen sokan a tiszaparti csárdában várták be a hajnalt. Ezek között voltak Dináczki Sztevo és Milodánovits Uro torontáli gazdag szerb parasztagdák, a kik lovakat adtak el a vásáron. A két szerb mulatni kezdett a csárdában s megszólalt a duda is, a mi azután a többi várakozókat is becsalta a korcsmába. A két szerb hordatta a bort és nagy bankókkal fizettek. A szerbek duzzadt tárczái szemet szurtak és különösen Mojsics Mladen, Persicza Mexim és Nisics Dusán lókupez cigányok tekintettek irigy szemmel a tárczákra és el is határozták, hogy megszerzik azokat. Ejjel után a két szerb már alaposan el volt ázva és ilyen állapotban támoptyogtak ki a korcsmából. Künn két cigány leány Pertics Jutka és Nisics Márta várták őket. A leányok szóba állottak a két részeg emberrel s addig csábították őket mig kimentek velük a füzes közé. Itt már a három cigány várt rájuk s a mit sem sejtő Dináczkit és Milodánovicsot orozva leütötték és kirabolták. Csak reggel, mikor a kompnak közlekedés megindult, vették észre a két ember eltűnését, kiket azután később a füzes között szétzúzott koponyával halva találtak. A gyanu azonnal a cigányokra irányult, akiket sikerült is Csurog alatt elfogni. Az elrablott pénzből 2700 koronát találtak náluk. A cigányok tagadták a gyilkosságot, de a két cigányleány rájuk vallott. A gyikos cigányokat Ujvidékre szállították.

* **Országos tornaverseny.** Közöltük a multkor, hogy a közoktatásügyi miniszter, az idei pünkösdi ünnepek alatt Budapesten országos tornaversenyt rendeztet. Mint halljuk, a nagyváradi főgimnáziumból öt növendék vesz részt az országos versenyen.

* **Felülfizetések.** A nagyváradi ács- és kőműves segédek szakszervelete által folyó évi április hó 8-án rendezett mulatság alkalmával a következő felülfizetések történtek:

Tömpe Zsuzsanna 2 kor., Budik Tamás 2 kor., Sallay István, Bereczky Géza, Kovács József, Décsy Károly, Gyöngyösi Sándor, Szobonya György, Bede Ferencz, Bede Ferenczné, Lueskay Imre, Pásztor Sándor, ifj. Kovács János 1—1 koronnát, Köteles Pirokska 50 fill., ifj. Soós József 50 fill., Megyeri Mihály, Furkó Sándor, Tatár Balázs, Görög

Illés, Tömpe János, Nagy János, Szabó Bertalan, Priváček Mihály, Zách János 40—40 fillért, N. N. 30 fill., ifj. Kóta Imre, id. Kóta Imre, Vasnyák Imre, Bereczky Sándor 20—20 fillért. Összesen: 20 kor. 70 fill., melyért fogadják ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

* **A gyermekórház berendezése.** A gyermekórház részére kiszemelt épület átalakítása és berendezésére nézve a miniszter elrendelte, hogy a terveket az államépítészeti hivatal vizsgálja felül, ennek véleményétől tévén függővé, hogy annak keresztülvitelét s a kórháznak nyilvánossági joggal leendő felruházását enyvedélyezi. Az államépítészeti hivatal a felülvizsgálatot eszközölte s műszaki szempontból semmi kifogást nem emelt.

* **Halálozások.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentéseket:

Alulírottak mély fájdalommal tudják a legjobb anya, anyós, nagynya és rokonnak özv. **Maresch Károlyné**, szül. Filárszky Máriának folyó hó 22-én élte 65-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 24-én d. u. 3 órakor fog Kapuczinus-utca 76-ik szám alatt levő lakásnál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az újvárosi központi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 26-án d. e. 9 órakor fog a váradi-újvárosi róm. kath. plebánia-templomban az egkek Urának bemutatni. Nagyváradi, 1901. április hó 23-án. Az örök világosság fényeskedjék neki! **Maresch Károly**, **Maresch Mária** férj. **Strausz Károlyné** gyermekei. **Strausz Károly** veje, ifj. **Strausz Károly**, **Strausz Erzsébet**, **Strausz László**, **Strausz Lenke**, **Strausz István** unokái.

Özv. **Molnár Sándor** né szül. **Szabó Ida** ugy a maga, valamint **Paulina** leánya nevében is fájdalomtelt szívvél tudatja a legjobb férj, atya és rokonnak **Molnár Sándor** m. kir. államvasuti raktárkezelőnek folyó hó 22-én d. e. élte 38-ik, boldog házassága 13-ik évében rövid szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa f. hó 24-én d. u. 3 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása szerinti ima után a kissebesi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Kissebes, 1901. április 23-án. Béke porairal!

* **A házak számozása.** Nagyváradi városa egy régi hiányt pótol a házak rendes számozása és az utcáknak jelző táblákkal ellátása által. Ezek óta huzódott a kérdés megoldása, míg ezelőtt két hónappal a törvényhatóság megállapította a sok ajánlat közül, hogy melyik pályázóval készített el a házzám- és jelzőtáblákat. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta. Most tehát már nincsen semmi akadály, hogy a táblákat mielőbb elkészíttessék s ezáltal egy lépéssel közeledjék Nagyváradi a modern városok felé.

* **Analfabéták hazája.** Egész Európában Románia az az új ország, a hol a legtöbb analfabéta ember található. A legutóbbi népszámlálás alkalmával derült ki ez a szomorú tény. Ugyanis Romániának majdnem hat millióra rugó népességéből négy millió sem írni, sem olvasni nem tud. Ezek után Európa latin államai aligha lesznek büszkéek a balkánbeli latin testvérekre.

* **A katonák kimenőjének korlátozása.** A vasárnap esti verekedések és általában az utóbbi időben a tüzérekatonák részéről tapasztalt duhaj és botrányos magaviselet miatt a főkapitány ma átírt a helybeli állomásparancsnoksághoz, kérve, hogy a katonák kimenőjét korlátoztassa és egyúttal, kivált vasár- és ünnepnapokon délután és este katonai örzjáratokat rendeljen ki.

* **Eltűnt pézses tárcza.** E címmel tegnap megjelent közleményünkre vonatkozólag megjegyezzük, hogy a Freifeld pinczér pézsestárczája nem a »Lloyd«, hanem a »Csarnok« kávéházban tűnt el.

* **Rendőrbiztosok választása.** Nagyváradi város rendőrkapitányi hivatalánál **Fassie Sándor** alkapitányúvá történt megválasztása folytán megüresedett egy I. osztályú rendőrbiztosi állás, amelyet a május 9-iki közgyűlésen töltenek be. Minthogy ezen állásra az egyedüli komoly jelölt **Lőrinczy Gyula** II. osztályú rendőrbiztos, minden valószínűség szerint megüresedik egy II. oszt. biztosi állás. Dr. **Bulyovszky József** polgármester éppen ez okból az esetleg megüresedő II. oszt. biztosi állásra is pályázatot hirdet.

* **Ismeretelő jel.** A »Rendőri Közlöny«-ben egy nagyobb család elkövetésével gyanúsított leányról körözvény jelent meg, melyben többek közt a következő józú dolog van:

»toalettjének ismeretelő jeleként felemlítődik, miszerint a szóbanforgó hölgy állandóan egy barna boát visel a nyakán, melynek sok farka van.«

Nem akarjuk most olvasóinkat különféle, hasonló groteszk »ismeretelő jelek«-kel szórakoztatni, csupán — a körözés sikerének és a közbiztonságnak jól felfogott érdekében — arra kérjük tisztelettel a körözött hölgyet, hogy az Isten szerelmére le ne vesse valahogy nyakából a sokfarkú barna boáját, mert akkor miről fogják fölismerni a detektívek!?

* **A gyermek igazság érzete.** Tegnap történt, hogy az egyik iskola udvarán játszótak, kergetődztek a gyerekek, két kis pajtás egymásnak futott, összefütköztek, elestek s a melyik alul került, véresre sértette fejét, el is ájult a kis bohó a vér látára. A tanító megmosdatta, átkötötte a megsárgult kis homlokot s felvezette a kisfiút az iskolába, kérdi itt tőle, hogy kis fiam, hát kívánod-e, hogy megbüntessem kis pajtásodat ki rád esett? Nem kívánom én édes tanító bácsi, mert tudom, hogy ha ő esett volna **alul**: ő sem kívánná, hogy engem megbüntessenek.

* **Felrobbant dinamittöltény.** Megrendítő szerencsétlenség történt e napokban Podvilk árvamegyei községben. **Kreva Antal** podvilk lakos mint bányamunkás dolgozik az ottani szénbányában, a honnan dinamittot lopott, mert mint a vizsgálat kiderítette, a múlt hónap végén mintegy 10 kilo dinamit veszett el a bányából, a mit csakis a bányamunkások vihettek el. A vizsgálatot akkor megindították, de eredményre nem vezetett. A dinamit lopásnak egyik tettese, mint most kiderült, **Kreva Antal** volt, a ki miután a nyomozás során minden gyanút elhárított magáról, most már alkalmasnak vélte az időt, hogy a lopott dinamitot értékesítse. Folyó hó 19-én este **Kreva** előszedte a lopott dinamittöltényeket s ezeket kenderkőcz közé becsavarva, kikészítette, hogy másnap reggel a felesége vigye be Tveszteniára eladni. Az összecsomagolt dinamit az asztalon állott; este a mikor már lefeküdték, **Kreva**nak 17 éves leánya, a ki lefekvés előtt még fát rakott a szobában levő nyitott tüzhelyre, melyen parázs volt, az asztalról levette a csomagot — nem tudva, hogy abban dinamit van — és oda tette a padkára a tűz közelébe. A pattogó szikráktól meggyuladt a kenderkőcz s az összecsomagolt dinamit óriási durranással szétrobbant. A lakosság ijedten ugrált ki ágyából és kufatta a robbanás okát, mire csakhamar rá is találtak. Szerencse, hogy a fölrobbant ház a község szélén egyedül állt s e miatt a fából épült többi házaknak nem okozott nagy kárt, de **Kreva** háza teljesen rombadólt és a bentaludt **Kreva** és családját a dinamit darabokra szakgatta, úgy hogy egyes testrészeit, valamint a butorok és a ház gerendáinak egyes részeit 200—300 lépésre találták meg a robbanás színhelyétől. A vizsgálatot a törvényszéki vizsgálóbíró vezeti.

* **A katonailag szervezett egyetem.** Tekintve, hogy Oroszországban most a hadügyminiszterből lett közoktatásügyi miniszter, igazán nincs esodálnivaló azon a híren, melyet Pétervárról jelentenek a lebergi lapoknak. Azt

táviratozzák ugyanis nekünk Lembergől, hogy **Vannovszki**, az új orosz közoktatásügyi miniszter a czárnak törvénytervezetet terjesztett elő, mely kimondja, hogy a gimnáziumokból kikérülő ifjak még az egyetemre való beiratkozás előtt tartoznak eleget tenni egyéves önkéntesi katonai kötelezettségüknek. A törvénytervezet továbbá végképpen eltiltja az egyetemi tanulmányoktól azokat az önkénteseket, akik legalább altiszti rangot nem szereztek. — Ha a javaslat törvényerőre emelkedik, akkor fegyelmettség tekintetében bizonyára mintaszerű lesz a pétervári egyetem. Egy tekintetben azonban mindenesetre kegyetlen a törvénytervezet: mi lesz azokkal a végzett gimnazistákkal, akik nem válnak be a katonasághoz s akik következképp sohasem szerezhetnek altiszti rangot? Az »untauglich«-ok nem mehetnek majd egyáltalán egyetemre?

IRODALOM.

Katholikus paedagogia. **Gyürky Ödön** kiváló folyóiratának legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: XIII. **Leó pápa** a magyarországi Szent Benedek-rend főapátjához a magyar kereszténység kilencz százados évfordulója alkalmából. A filozófia tanítása fő- és középiskolákon, **Vetési József** dról. Neveléstudomány, **Acsay Antal** dról. Történeti tankönyveink, **Olassz József** dról. Francia középiskolai reform, **W. J.** dról. Az akaratról. Latin helyett görög. Irodalom: Vegyesek. A katolikus Paedagogia előfizetési ára egész évre 8 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker. Pál-u. 7. sz.

Igazságszolgáltatás.

Agyonverte a feleségét.

— Esküdtzéki tárgyalás. —

Nagyváradi, ápril. 23.

Régtől fogva rossz viszonyban élt a feleségével **Ivácska Mihály** czéczkei földmives ember. Sok oka volt a házastársak veszekedéseinek s ezek között nem utolsó volt az, hogy az asszony részeges volt, bár a férfi is szeretete a korcsmát. Egyik téli estén történt, hogy az asszony ismét részegen jött haza s csunyán összeperlekedett az urával. Szórol a tette került a sor, a férfi felkapott egy baltát s azzal összeverte feleségét úgy, hogy az reggelre meghalt.

Ezen büntette miatt került **Ivácska Mihály** a nagyváradi esküdtbíróóság elé, melynek elnöke **Millye Gyula** kir. táblai bíró volt.

A vádlott nem tagadta azt, hogy megütötte a feleségét, de tagadta, hogy oly mértékben tette, hogy ezáltal halált okozott volna. A vád képviselője **Pop Aurél** kir. alügyész a bűnösséget feltétlenül beigazolvá látván, marasztaló verdiktet kért az esküdttektől.

Dr. **Stokker József** védő az ügyvédi kar egyik ismert kriminalistája érvekkel gazdag, szép védőbeszédet mondott. Nem felmentését kérte a vádlottnak, mert az az igazsággal ellenkező dolog lenne és ép azért az esküdtteknél felteendő kérdések közé sem kívánta a nem bűnösség kérdésének felvételét, hanem kérte az enyhítő körülményeknek, vádlott ittasságának és felingerült állapotának a betudását.

Az esküdtszék bűnösnek mondta ki **Ivácska Mihályt** a halált okozó súlyos testi sértés bűntettében s ezen verdikt alapján a kir. törvényszék vádlottat hat évi fegyházra ítélte.

Sikkasztó végrehajtó. **Jánossy Károly** nagyszalontai végrehajtó, mint azt annak ide-

jén lapunkban közöltük, több rendbeli sikkasztást követett el. Az elsikkasztott összeg 417 k. 90 fillért tesz ki, mint az a vizsgálat során kiderült. A tegnapi megtartott büntető tárgyalás során a megtévedt ember nem tagadta bűnét. Beismerte, hogy sikkasztott, elköltötte a reá bízott hivatalos pénzt. A vizsgálat, illetőleg a tárgyalás során kitént az is, hogy az ellenőrzés nagyon el volt hanyagolva a felettes hatóságok részéről, mert két éven keresztül nem tekintették meg a végrehajtónak sem iratait, sem könyveit.

A vádat képviselő dr. Nagy Géza kir. ügyész a tárgyalás elnapolását kérte, mivel Jánossy ellen két nappal előbb újabb feljelentés érkezett.

A törvényszék a kir. ügyész indítványa értelmében határozott, s a tárgyalás folytatását május 9-ikére halasztotta el.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

) Grengoire.
Szerda:) Huszárosan (előszőr.)
) Szép Galathea.
Csütörtök: Tékozló apa.
Péntek: Szegény Jonathán.
Szombat: Szegény Jonathán.
Vasárnap:) d. u. Feneleányok.
) este Ocskay brigadéros.

Szohner Antal Nagyváradon. Szohner

Antal min. tanácsos ma »Huszárosan« című vigjátékának bemutatójára városunkba érkezett. A darabot, melyben a főszerepet a szerző leánya, Szohner Olga játssza, — a szerző utasításával rendezik s ő maga is részt vesz egy a próbán, mint az előadásban.

A Szegény Jonathán. Pénteken újítja fel az énekes személyzet a hajdan oly nagy sikereket aratott »Szegény Jonathán«, a gyönyörű operettet, melyben kitűnő szerepe lesz a színház két új primadonnájának: Amon Margitnak és Székely Irénnek, azonkívül Székely Anna s az egész operett társulat részt vesz az előadásban. A második felvonásban Amon Margit Várad Árpád karmester egy új kuplóját (Lejbebb száll az ágó) éneklí hetét gyanánt.

A mai előadás. Ma, szerdán este három egyfelvonásos kerül színre a Szigligeti-színházban. A Grengoire, (melynek czimszerepében oly nevezetes sikere volt Nyárai Antalnak), a Huszárosan című vigjátékot előzi meg, Szohner Antal min. tanácsos darabját, melynek ezuttal lesz a bemutatója. Ezután Suppé Lajos operettjét adják, a Szép Galatheát, melynek czimszerepét Székely Irén játssza.

A Tékozló apa bemutatója. Ifj. Dumas színművét, a Tékozló apa címűt, mely a Nemzeti Színháznak egyik nagyszerű repertoár darabja, csütörtökön mutatják be színpadunkon. A nagyhatású, pompás színműre kiváló gondtal készült a drámai személyzet, melynek első rendű tagjai vesznek részt az előadásban. A darab főszerepeit Somogyiné, Erdélyiné, Pintérné, Peterdy, Nyáray, Pataky Szarvasi és Deési játsszák.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 185.

Idénybér. 181 sz.

Nagyváradon, szerdán, 1901. ápril. 24-én

GRENGOIRE.

Színmű.

SZÉP GALATHEA.

Operette.

Ezt megelőzi:

HUSZÁROSAN.

Vigjáték.

SZEMELYEK:

Marjay Miklós, huszárezredes	Peterdy Sándor
Margit, leánya	Szohner Olga
Sipos huszárhadnagy	Pataky Béla
Krepucsek huszárhadnagy	Szarvasi Sándor

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlaszék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 óraker, vége 10 óraker.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 óraker.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap csütörtökön, április 25-én

Tékozló apa.

Színmű.

REGÉNY-CSARNOK

Sibilla.

Irtá: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

78.

Sibilla diadalmának szívből örvendett habár nem magának tulajdonította ezt, hanem a költőnek és Geronimo mesternek.

Az első nem ellenezte ezen véleményét.

Másodemeleti páholyból figyelte Cynár drámájának sikerét, azt a szellemalkotást, mely életének pár évét és legjobb munkerejét igénybe vette. Mint Sibillának, ugy neki is siker vagy sikertelenség életének fordulópontját képezte, azzal a különbséggel, homályosan sejtette, hogy kedvező esetben életének fénypontja is lesz. De ily ragyogónak, teljesnek nem gondolta a sikert a diadalt.

A fölülmulhatatlan szép játék növekvő benyomását szédítő elragadtatással élvezte. Ugyanaz a rejtélyes Sibilla, ki a költészetre lelkesítette, mutatta be, befejezett alkotását, de sokkal fényesebben, mint az tollából folyt.

A boldogító érzelmek caoszában a leány bájos alakja, melodikus hangja, lelkes játéka szolgáit szilárd pontul, melyhez kapaszkodott, hogy meneküljön az öröm nagy mértékétől.

És oh esoda! Mint a szerencsétlenség sohasem jön egyedül, ugy a szerencse sem. Az élet oly elhasznált, elkopott, csak máma nyitotta ki legszebb virágát, melynek kelyhében dicsőség és szerelem egyesülve, biborban ragyogtak. Most tudja, hogy Sibilla (rég gondolatának központja) szíve legbensőbb érzése. Szerette. Égett érte. Nem mert a diadal fénylő diadalm-je ékítette homlokát, nem, mert ő Sibilla. — Sibilla, ki nélkül az élet merav költősségével egyesülve erőt érez magában, mindent életre kelteni, harmonikusán összhangzóvá változtatni.

Az est a költőt és énekesnőt hasonló gondolkozású és érzésű kis társasággal az igazgatónál egyesítette. Most nem kerülte Sibilla társaságát. Mindenkinek szemébe szeretett volna nézni, mondva: — Boldog vagy mint én? Ha nem, bátorság barátom, a merésznek végre mégis sikerül. — Olyan volt mint egy könnyű lepke, mely bábtakaróját lerántotta s most örvendő repült a fény felé.

A hódolat, melyet a pillanat lelkesült hangulatában Cynárnak nyújtott, még nála erősebb embert is megzavart volna. De meg kell adni, bármint voltak érzelmei, feleletre szeretetre méltóan tüntette fel, mi Sibilla szemében egészen mássá változtatta, mint milyennek Unica barátját, a Como-tól társalgót

ismerte. A mű, melyet mindegyik külön-külön, mégis szellemi közösségben hozott létre, a megértés, közlékenység kötelékét létesítette, melynek mélysége, sokoldalúsága e pillanatra kimeríthetetlennek látszott.

Cynár legszívesebben csak egygyel s egy thémáról szeretett volna beszélni; de mint jó társalgó, a többieket sem hagyta tekintet nélkül. Az est folyamán élénken kiszínezve egy dráma epizódját adta elő, mely az előadás alatt a színpadtól függetlenül, páholyában játszott le. Egy nem éppen rokonszenves kinézésű urral osztotta meg azt, valószínűleg az előkelő társaság egyik tagjával. Ez az egész idő alatt arany lorgonját szemére csipetve, blazirt unalom kifejezésével székében hátra dőlve tilt s ásitva vizsgálta a páholsorokat, időről-időre hódolatteljes pillantásokat vetett a fiatal művésznőre.

Midőn a harmadik felvonás után a függöny legördült, az elismerés, tetszésnyilatkozat lehangosabb volt, kinyílt a páholy ajtaja, egy fiatal dragonyos tiszt feltűnő szépséggel, de most halványan mint a halál, kétségbeesett vonásokkal lépett be.

— Anthol, — sugta az urnak, — halál fia vagyok.

— Igazán? Ej, hadd halljam, mit tettél?

— Eladtam becsületedet. Ezer aranyat vesztettem, mit sohasem fizethetek vissza.

— Mi a manó fu? Miért üzöd ily esztelenül?

— Még néhány hét előtt nem ismertem egy játékot sem, nem nyultam kártyához. Ti vonatok belé, te és társaid. Átok reátok! Átok reám! Szegény szüleim!

— Hadd el e nyafogást! Menj Hirsch Mártonhoz, vedd kölcsön ezen összeget. Apád nem gazdag, de a Broida név elegendő hittel nyit.

— Adósságot adósságra halmozni. Lelkiismeretlenül, szülőit, testvért pusztulásba vonni. Ez hasonlít reád.

— Légy kegyes jó Lajosom, gorombaságiddal valamint jajjaiddal holnapig megkínálni. Kezd érdekelni az előadás. A függöny emelkedik. Jó éjt!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A pápai nunczius Budapesten.

Bécs, április 23. Taliáni érsek pápai nunczius ma délelőtt fél 9 óraker msgr. Aversa nunciaturai titkárral Budapesre utazott, hogy holnap jelen legyen azon az ünnepies szertartáson, mikor Skrbensky herczegérseknek és Puzyna érseknek a budai királyi lakban átadják a bibornoki kalapot.

Botrány az osztrák képviselőházban.

Bécs, április 23. (Saját tud. táv.) Az osztrák képviselőházban ma folytatódtak a szokott jelenetek.

Reschán német nemzetipárti képviselő kérdezte az elnöktől, hogy meghagyta-e a rendőrségnek, hogy tartóztassa le Wolfot, ha Ferdinánd kir. herczeg és trónörökös nyilatkozatát ismét kritizálná.

Közben Kolmeyer és Völk képviselők között nagy veszekedés keletkezett. »Aljas perfid« — mondja Völk. — Pártjának szégyene! Tudjátok-e, hogy ez a világ legaljasabb embere?

Kolmeyer egy interpellációt olvas fel.

Völk: Nézzék a pofáját, le ri róla a butaság, ostobaság. (Derültség.)

Kolmeyer: Bitang! Gazember.

Tombolni, füttyölni kezdtek erre s kis hujja volt, hogy ismét nem került tettelegességre a dolog.

Az önálló vámterület.

Budapest, ápril 23. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi kamara mai összes ülésén 30 szavazattal 28 ellen kimondották az önálló vámterület sürgősségét. Elnök az érdemleges tárgyalást az ülés végére halasztotta, mire az ellenzék tüntetőleg elhagyta a termet. Ezt Lánzy elnök arra használta fel, hogy kimondotta a határozat képtelenségét.

A drótnélküli táviró.

Páris, április 22. A drótnélküli táviróval Antibes és Calvi között végzett kísérletekben a hadügyminisztérium megbízásából két katonatiszt is vett részt. A katonatiszteknek az volt a feladatuk, hogy az Antibesből Calviba küldött táviratokat egy Villafrancánál felállított készülékkel felfogják, ami teljesen sikerült is.

Havazások.

Szászrégen, április 23. (Saj. tud. táv.) Reggel nagy hidegek voltak, később erősen havazni kezdett. A goryni havasokat vastag hó fedi.

A macedon bizottság.

Szófia, április 23. A bolgár távirati ügynökség t nap azt közölte világgá, hogy a macedon bizottság elnökevé választott Michajlowszky tanár a mérsékelt irányt képviseli és hogy a radikális aktio hívei mind kibuktak. Ennek ép az ellenkezője áll, Michajlowszky ugyanis mindig az ultrák vezére volt és ő a szerzője ama röpiratoknak, melyek az utóbbi időben Ferdinánd fejedelem ellen megjelentek. A mostani választásnál a hatóságok nyomása daczára a kormány jelöltjei mind kibuktak és a macedon bizottság most még radikálisabb elemekből áll, mint ez előtt. (M. T. I.)

Meggyilkolt hittérítők.

Budapest, apr. 23. (Saj. tud. táv.) Uj-Guianában két angol hittérítőt, 12 benszülött növendéket megöltek.

A csür áldozatai.

Páris, április 23. Clemencyban (Dijon mellett) egy csür összeomlott és maga alá temette többedmagával Balland földbirtokosnét. Ballandé halálát lelta a romok között, 11 ember pedig súlyosan megsérült.

Álarczos rablók egy orvosnál.

Óbecse, ápril 23. Az óbecsei és báspetrovorszellói tanyákon hetek óta egy rablóbanda garázdálkodik, a mely tegnap éjjel Degi Mihály petrovorszellói állatorvos lakásába is betört. A rablók ugy az állatorvost, mint nejét életveszélyesen összeverték és az összes értékes dolgokat és ékszereket elrabolták. A tetteseket mindeddig nem sikerült kipuhatolni.

A búrok harczi.

London, április 23. Kitchener lord jelenti: Harminczkilenc önkéntes század legénysége ma indult el hazafelé illetőleg a partvidékre, a hol hajóra száll.

London, április 23. A reggeli lapok jelentik Standertonból tegnapi kelettel: Bothánó a búr fővezér felesége visszatért férjénel tett második látogatásából. Ugy látszik, hogy nagyon bizik benne, hogy a béke érdekében való fáradozásai sikerre fognak vezetni. Most Pretóriába ment, hogy Kitchener lordnak jelentést tegyen férjénel tett látogatásáról.

Fokváros, április 23. A városi kereskedelmi kamara mai rendes évi közgyűlésén az elnök konstataulta, hogy az Angliával való kereskedelem nagyon növekedett, de ugyanolyan arányban hanyatlott a kereskedelem más országokkal, nevezetesen Németországgal szem-

ben. A gyarmatokkal való kereskedelem majdnem megkétszereződött, különösen Ausztráliával és az ázsiai gyarmatokkal. A háboru befejezésével a föllendülés korszaka fog kezdődni.

Megszünt sztrájk.

Livorno, april 23. A kőszénkirakómunkások ma ujra munkába álltak. Ezzel a sztrájk véget ért.

A munkás szindikátus nem enged.

Monceau les Mines, április 22. A munkás szindikátus ma délelőtt gyűlést tartott, a melyen előterjesztették a kormány ajánlatait az elbocsátott munkásoknak más bányákban való foglalkoztatása tárgyában. A gyűlés egyhangulag elvetette az ajánlatokat, noha a kormány az utiköltségek fedezését is magára vállalta.

KOZGAZDASAG.

Nagyvárad i hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyvárad i piacon 1901. április hó 23-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 14.20—13.80. Kétszeres buza 13.40—13.—. Rozs 13.80—13.20. Arpa 12.—11.60. Zab 13.—12.60. Tengeri: 10.80.—10.40. Borsó 38.—. Lencse 42.—. Bab 15.60. Köleskása 25.—. Burgonya 5.—. 100 kiló lángliszt 26.—. zsemlyeliszt 25.50. fehérkenyér liszt 24.50, barnakenyér liszt 21.—. széna fuvarral 5.40, szalma 1.10 Szalonna 108.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.30, tölgyfa 5.80, cserfa 6.60, 100 kiló marhahus —96, öntött gyertya —84. Lámpaolaj —80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —80. Pálinka —72, Szilva-pálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyú —48. olvaszt. fagyú 72.—, szapan 48.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó bor 66.—, uj bor 54.—, méz 2.30, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, keudermag 22.—, köles 12.—, repce —.—, dió 56.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 42.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 28, szalona 1.28, sertéshus —96, juh-hus 64, verrika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter. kóolaj 44. mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. április hó 23-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 660—720, egy pár másodrendű jármás ökör 520—640, egy pár harmadrendű jármás ökör 280—500, 1 drbfejős tehén 120—280. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 14—40, 1 drb. fél éves borju 30—48, 1 drb egy éves borju 46—76, két éves borju 70—170. 1 drb hizott sertés 80—140, 3 pár fél éves 28—34, 1 pár egy éves sertés 38—58, 1 pár két éves sertés 66—150. 1 drb igás ló 160—250, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi április hó 23-ról. Tiszta buza körülbelül 1000 hltr, kétszeres buza 250 hltr, rozs 400 hltr, arpa 130 hkl. zab 160 hltr, tengeri 300 hltr, burgonya 400 hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 160 drb, félhizott 180, sovány 260, süldő 850, malacz 900, hizott marha 10, jármás ökör 320, fejős tehén 210, borju 220, bivaly 8, juh és kecske 580, ló 215.

Beltek Jenő és Társa

Tözege jelentése.

— A »főzetés« eredeti távirata. —

Metáriók.

Budapest, április 23.

Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.40
Rozs okt	6.92
Zab apr.	6.47
Káposzta, repce, burg.	—

Értéktőzsde.

Budapest, április 23.

Oszták hitel	—	—	—	—	—	721.75
Magyar hitel	—	—	—	—	—	728.50
Allamvasut	—	—	—	—	—	690.—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	528.50
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	466.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. április 23-án.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	117.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	93.—
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	—	120.75
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	—	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	118.—
Magya iföldtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	93.—
Italméresi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	99.75
Horvát-szlavónföldtehermentési kötvény	—	—	—	—	—	93.50
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcson	—	—	—	—	—	174.90
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	—	—	—	—	—	141.—
Oszták járdék papirban	—	—	—	—	—	98.25
Oszták járdék ezüstben	—	—	—	—	—	97.80
Oszták járdék aranyban	—	—	—	—	—	117.60
Oszták korona járdék	—	—	—	—	—	97.25
Oszták államsorsjegyek	—	—	—	—	—	141.—
Oszták magyar bank részvény	—	—	—	—	—	16.75
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	703.50
Oszták hitelintézet részvény	—	—	—	—	—	697.—
Párisi vista	—	—	—	—	—	95.56
20 frankos arany (Napoleon'or)	—	—	—	—	—	19.07
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	117.60
London vista	—	—	—	—	—	240.35
20 márkás arany	—	—	—	—	—	28.50

SZERKESZTOI POSTA.

Leo. Mult év szept. 5-én a fűzfákuk nem voltak ilyen hallatlanul zöld hajtásai, mint legujabb küldeménye; az akkori azért volt közölhető.

A mostaniból csak itt közlünk egy szemelvényt, azt is elrémítő példaként:

Kopogtat . . . mézesókot lehel a piczi hófehér kézfére . . . a valóban szivből fakadó üdvkivánat vajudik . . . szavai elhalnak, ajkai remegnek . . . arcz, szemé lövell . . . küzdő szédülés kavargog agyában . . . kimerülten omlik a leány hullámzó keblére . . . hosszú csókban olvad susogása . . . Hón . . . szeretem . . . boldogiton . . . szívével! . . .

. . . Két komor alak zokogva borul egymás ziháló keblére . . . csók csókban olvad . . . boldogok, egymáséi akarnak lenni . . . a siri esendet két durranás rázza fel tespedéséből . . . egymásba fut két csillag az égen . . .

Irgalmazzunk a boldogtalan szerelmeseknek és olvasóinknak. Merüljön tárczája a papirkosár homályába.

Dr. VUCSKICS GYULA.

1554—1901. évi. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának folyó évi április hó 12-én és folytatva tartott ülésén 73—3836—1901. kgy. számú határozata értelmében a választás folytán megüresedett I-ső osztályu esetleg üresedésbe jövő II-od oszt. rendőrbiztosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom ennél fogva mindazokat, akik ezen a május havi rendes közgyűlésen választás utján betöltendő I-ső oszt. esetleg üresedésbe jövő II-od oszt. rendőrbiztosi állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket méltóságos dr. Beöthy László főispán urhoz, mint a kijelölő választmány elnökéhez f. évi május hó 3-ik napjának d. u. 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel a későbbben beadott pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1901. ápril hó 21-én.

Dr. Bulyovszky József,
polgármester.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1900. évi október 1-től.

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.			Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.			Vésztő—Kötegyán—Hollód.			Hollód—Kötegyán—Vésztő.				
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.		
Nagyvárad	ind.	5 50	2	—	—	Gyoma	ind.	3 40	2 30	Vésztő	ind.	4 45	5 27
Osi	—	6 09	2 14	—	—	Ózed	—	4 07	2 54	Okány	—	5 07	5 49
Uj-Palota	—	6 24	2 29	—	—	Déva-Ványa	—	4 37	3 26	Gyanta	—	5 23	6 07
Gyires	—	6 41	2 42	—	—	Kéthalom	—	4 54	3 43	Sarkad-Keresztur	—	5 36	6 18
Körösszeg	—	7 02	3 01	—	—	Körös-Ladány	—	5 13	4 06	Méhkerék	—	5 52	6 36
Szakál	—	7 39	3 31	—	—	Szeghalom	—	5 40	4 38	Kötegyán	érk.	6 —	6 45
Nagy-Tóti	—	7 55	3 47	—	—	Vésztő	—	6 12	5 22	Kötegyán	ind.	6 16	6 57
Komád	—	8 25	3 59	—	—	Kót	—	6 38	5 52	Pósa	—	6 29	7 12
Iráz	—	8 42	4 16	—	—	Iráz	—	6 52	6 07	Ilye	—	6 48	7 31
Kót	—	9 19	4 39	—	—	Komádi	—	7 10	6 38	Csegöd	—	7 02	7 39
Vésztői	—	9 44	5 10	—	—	Nagy-Tóti	—	7 22	6 50	Erdő-Gyarak	—	7 12	7 49
Szeghalom	—	10 34	5 55	—	—	Szakál	—	7 48	7 23	Árpád	—	7 21	7 59
Körös-Ladány	—	11 —	6 12	—	—	Körösszeg	—	8 11	7 47	Kötegyán	érk.	7 39	8 20
Kéthalom	—	11 18	6 30	—	—	Gyires	—	8 33	8 12	Fekete-Bátor	—	7 52	8 35
Déva-Ványa	—	12 03	6 55	—	—	Uj-Palota	—	8 47	8 27	Gyanta	—	8 15	9 03
Ózed	—	12 21	7 15	—	—	Osi	—	9 03	8 46	Okány	—	8 39	9 32
Gyoma	érk.	12 45	7 39	—	—	Nagyvárad	érk.	9 20	9 05	Mocsár-Gyanta	—	8 51	9 45
										Hollód	érk.	9 01	9 57

Székelyhid—Margita—Sz. Somlyó.			Sz. Somlyó—Mar gita—Székelyhid.			Szeghalom—Füzes-Gyarmat.			Füzes-Gyarmat—Szeghalom.		
	V. v.	Sz. v.		Sz. v.	V. v.		V. v.	V. v.		V. v.	V. v.
Székelyhid	ind.	9 22	6 30	Szilágy-Somlyó	ind.	3 20	2 —	Szeghalom	ind.	10 20	5 50
A.-Keresztur	—	10 06	7 12	Sz.-Nagyfalu	—	3 45	2 27	Füzes-Gyarmat	—	10 45	6 17
V.-Ábrány	—	10 20	7 25	Ipp	—	4 02	2 45	B.-N.-Bajom	—	11 43	7 15
Monos-Petri	—	10 31	7 35	Széplak	—	4 37	3 22	B.-Udvari	—	11 58	7 30
Margita	—	10 51	7 54	Bályok	—	4 50	3 36	Szerep	—	12 09	7 41
Felső-Ábrány	—	11 07	8 09	Száldobágy	—	5 05	3 52	P.-Ladány	érk.	1 —	8 32
Száldobágy	—	11 31	8 31	Felső-Ábrány	—	5 25	4 14				
Bályok	—	11 47	8 46	Margita	—	5 46	4 38				
Széplak	—	12 12	9 10	Monos-Petri	—	5 56	4 49				
Ipp	—	12 42	9 38	V.-Ábrány	—	6 06	5 —				
Sz.-Nagyfalu	—	1 04	9 57	A.-Keresztur	—	6 19	5 14				
Szilágy-Somlyó	érk.	1 28	10 20	hid	érk.	6 58	5 55				

Avonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve.
A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.
A †-tel jelzettek feltételes megálló helyek.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.										
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.				
Budapest	ind.	6 50	8 30	1 55	5 45	9 15	Kolozsvár	ind.	—	—	5 23	—	—	—	P.-Ladány	ind.	4 06	1 24	5 35	10 53	2 29	6 08
Rákos	—	7 02	8 51	2 08	6 06	9 28	Jegenye	—	—	—	7 59	1 14	7 16	—	Debreczen	—	5 14	2 33	6 26	11 44	3 36	7 41
Ujszász	—	8 28	10 59	3 32	8 40	10 56	B.-Hunyad	—	—	—	6 40	8 37	1 44	7 54	12 20	Ermihályfalva	érk.	6 35	3 57	7 29	1 —	4 58
Szolnok	—	9 07	11 31	4 56	9 27	11 19	Csucsá	—	—	—	3 25	7 09	9 19	2 15	8 37	12 52						
Szajó	—	9 21	11 50	4 09	9 46	11 33	Rév	—	—	—	5 26	7 47	10 08	3 01	9 32	1 34						
P.-Ladány	—	10 43	2 —	5 28	11 53	12 55	Élesd	—	—	—	5 54	7 59	10 25	3 15	9 49	1 48						
Báránd	—	—	2 12	—	12 07	—	Mező-Telegd	—	—	—	6 21	8 11	10 42	3 28	10 07	2 01						
Sáp	—	—	2 27	5 48	12 24	—	F.-Vásárhely	—	—	—	6 49	—	11 01	—	10 27	—						
B.-Ujfalu	—	11 18	2 47	6 03	12 46	1 33	Várad-Velence	—	—	—	7 02	8 32	11 10	—	10 37	2 25						
M.-Peterd	—	—	3 —	—	1 —	—	Nagyvárad	érk.	—	—	7 11	8 38	11 17	3 57	10 44	2 31						
M.-Keresztur	—	—	3 12	—	1 14	—	Nagyvárad	ind.	—	—	2 22	8 43	11 36	4 10	11 04	2 38						
Bors	—	—	3 25	—	1 28	—	Püspöki	—	—	—	2 36	8 52	11 47	—	11 14	—						
Püspöki	—	11 48	3 32	—	1 36	—	Bors	—	—	—	2 47	—	11 54	—	11 22	—						
Nagyvárad	érk.	11 56	3 42	6 39	1 48	2 11	Mező-keresztur	—	—	—	3 12	—	12 05	—	11 37	—						
Nagyvárad	ind.	12 16	3 58	6 46	2 06	2 18	Mező-Peterd	—	—	—	3 30	—	12 17	—	11 50	—						
V.-Velence	—	—	4 05	—	2 30	2 25	B.-Ujfalu	—	—	—	4 07	9 23	12 29	4 50	12 05	3 18						
F.-Vásárhely	—	—	4 16	—	2 41	—	Sáp	—	—	—	4 39	9 38	12 47	—	12 25	—						
M.-Telegd	—	12 48	4 38	7 15	3 03	2 50	Báránd	—	—	—	5 01	—	1 01	—	12 41	—						
Élesd	—	1 02	4 56	7 28	3 21	3 04	P.-Ladány	—	—	—	5 17	10 06	1 34	5 40	1 19	4 03						
Rév	—	1 26	5 20	7 50	3 45	3 26	Szajó	—	—	—	—	11 21	3 08	6 59	3 04	5 19						
Csucsá	—	2 16	6 31	8 37	4 52	4 16	Szolnok	—	—	—	—	11 44	3 35	7 32	3 37	5 39						
B.-Hunyad	—	2 49	7 16	9 08	5 32	4 52	Ujszász	—	—	—	—	12 03	3 58	7 50	4 05	5 58						
Jegenye	—	15	7 49	9 33	6 01	—	Rákos	—	—	—	—	1 37	6 03	9 28	6 52	7 38						
Kolozsvár	érk.	3 50	8 33	10 08	6 59	5 55	Budapest	érk.	—	—	—	1 50	6 20	9 40	7 10	7 50						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.							
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.				
Nagyvárad	ind.	10 20	4 50	7 00	Szeged	ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad	ind.	10 20	4 30	7 —	Arad	ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi	—	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vásárhely	—	4 38	11 05	7 50	Ósi	—	10 30	4 41	7 16	Kétegyháza	—	6 14	12 31	10 54
Less	—	10 48	5 01	7 40	Oroszháza	—	5 41	11 54	9 20	Less	—	10 48	5 01	7 40	Csaba	érk.	6 40	12 57	11 24
Gyapju	—	10 56	5 10	7 52	Csaba	—	7 00	2 33	4 50	Gyapju	—	10 56	5 10	7 52	Csaba	ind.	7 —	2 33	4 50
Cséffa	—	11 03	5 19	8 05	Cyeba	—	7 27	3 05	5 26	Cséffa	—	11 03	5 19	8 05	Gyula	—	27	3 05	5 26
Szalonta	—	11 26	5 44	8 46	Szalonta	—	7 47	3 27	5 56	Szalonta	—	11 26	6 44	8 46	Sarkad	—	7 40	3 27	5 56
Kötegyán	—	11 46	6 05	9 15	Kötegyán	—	7 57	3 39	6 10	Kötegyán	—	11 46	6 05	9 15	Kötegy	—	7 50	3 39	6 10
Sarkad	—	11 57	6 17	9 31	Szalonta	—	8 23	4 10	6 47	Sarkad	—	11 57	6 17	9 31	Szalon	—	8 22	4 10	6 47
Gyula	—	12 21	6 44	10 01	Csaba	—	8 42	4 34	7 18	Gyula	—	12 21	7 44	10 01	Cséffa	—	8 4	4 34	7 18
Csaba	—	2 10	7 41	4 44	Gyapju	—	—	4 42	7 29	Csaba	érk.	12 42	7 06	10 30	Gyapju	—	—	4 42	7 21
Oroszháza	—	3 10	9 10	5 50	Less	—	9 04	5 00	7 51	Csaba	ind.	2 23	7 18	4 32	Less	—	9 04	5 —	8 56
H.-M.-Vásárhely	—	4 00	10 02	7 00	Osi	—	9 21	5 19	8 16	Kétegyháza	—	2 54	8 45	5 03	Ósi	—	9 21	5 19	8 11
Szeged	—	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 31	Arad	érk.	3 55	48	6 05	Nagyvárad	érk.	9 32	5 30	8 39

Nagyvárad—Belenyes—Vaskoh				Vaskoh—Belenyes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Ermihályfalva.				Ermihályfalva—Nagyvárad.					
	Tv.sz.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Tv.sz.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad	—	—	ind.	5 35	2 40	Vaskoh	—	—	ind.	4 —	2 55	Nagyvárad	—	—	ind.	6 10	5 20
V.-Velence	—	—	—	5 47	2 51	Lunka-Rézbánya	—	—	—	4 12	3 08	B.-Püspöki	—	—	—	6 40	6 —
Félix-Fürdő	—	—	—	6 11	3 13	Szudrics	—	—	—	4 39	3 37	Bihar	—	—	—	7 10	6 48
Kardó	—	—	—	6 26	3 27	Belényes	—	—	—	5 07	4 16	Paptamási	—	—	—	7 22	7 02
Nyárló	—	—	—	7 07	4 07	Sonkolyos	—	—	—	5 28	4 39	Gyapoly	—	—	—	7 35	7 22
Magyar-Gyepes	—	—	—	7 19	4 18	Belényes-Ujlak	—	—	—	5 40	4 51	B.-Diószeg	—	—	—	7 50	7 40
Tasádfő	—	—	—	7 34	4 32	Borz	—	—	—	5 49	5 01	Nagykánya	—	—	—	8 11	8 08
Drág-Cséke	—	—	—	7 55	4 46	Sólyom	—	—	—	6 05	5 22	Szekelyhid	—	—	—	8 29	8 33
Magyar-Cséke	—	—	—	8 12	5 01	Gyanta	—	—	—	6 26	5 43	Erselind	—	—	—	8 52	8 58
Dused	—	—	—	8													